

Den følgende Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Foranstaltninger til at modvirke Arbejdsløsheden samt til at formindske den derved foranledigede Nød.

(Lovforslaget findes i Tillæg A Sp. 1623 ff.)

Lovforslaget fattes under Forhandling.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(Trier): Jeg skal tillade mig at give nogle Oplysninger om den Arbejdsløshed, som allerede i Dieblirket er herskende her i Kjøbenhavn, hvor Forslagsstillerne jo særlig have haft Veilighed til at faae dette Forhold oplyst. Jeg antager, at det vil være en tilstrækkelig Begrundelse for Betimeligheden af allerede nu at fremkomme med et Forslag, som kunde søge at raade Bod paa disse Forhold. I de Sag, som bestaa af 300 Arbejdere eller derover, forholder det sig i dette Dieblirk saaledes, at der, alene af Arbejdsmænd, endog naar man derfra undtager Murararbejdsmændene i Kjøbenhavn og de nærmeste Smaakommuner som Frederiksberg og Utterslev, gaar 3000 ledige af de 10,000, hvoraf det hele Sags Arbejderantal bestaar; af Murararbejdsmænd gaar der derhos 1300 ledige af 1900; af Bygningsfædtere gaa 33 pCt. ledige, nemlig 400 af 1200; af Husværere gaa 44 pCt. ledige, idet nemlig 620 af 1400 ikke have Arbejde; $\frac{1}{4}$ af Malerne, nemlig 200 af 800, ere ledige; 43 pCt. af Murerne, nemlig 650 af 1500, ere ligeledes ledige, saaledes at de Arbejdsløses Antal i 19 Sag tilsammen er 8,105 af 28,260, det vil sige: Omtrent 28 $\frac{1}{2}$ pCt. gaar ledig; og man vil kunne gjennemgaa en endnu større Række Sag og paavise, hvorledes Forholdet gjennemgaaende overalt er det samme. Disse Tal maa naturligvis ikke tages, som om de slog fuldstændig til, hvad selve Tallets Nøjagtighed angaar; det er omtrentlige Tal, men opgjorte med al det Materiale, som staaar til Raadighed, saaledes at der næppe er Grund til at antage, at der feiles synnerlig deri. Men, naar Forholdet er saaledes, at allerede nu, inden den egenlige strenge Vintertid er begyndt, henved $\frac{1}{3}$ af den Arbejdsraft, der udbydes paa Markedet, staaar ledig, saa kan Enhver sige sig selv, hvorledes den Vinter, vi gaa i Møde, ganske anderledes vil virke trykkende og kuennde paa den hele Arbejderbefolkning, end Vinteren i

Jhor kunde gjøre. Det er Grunden til, at vi ere fremkomne med dette Forslag. Forslaget gaar jo ud paa gjennem en Samvirken af Stat og Kommune at søge at raade Bod paa den værste Nød, navnlig ved at sætte Kommunerne i Stand til at gennemføre Arbejder ved Siden af at give direkte Tilskud fra Statskassen, der skulle begrænses af Kommunernes egne Tilskud i samme Formaal. Det Forslag, der her foreligger, er jo det samme, med hvilket Forhandlingerne i Jhor endte her i Folkethinget. Forslagsstillerne have ikke ment, at det var deres Sag at formulere et helt nyt Forslag, medens de derimod have anset det for rigtig at give dette Thing Veilighed til at fortsætte de Betragtninger og Forhandlinger, som i Jhor ikke kunde føres til den Afslutning, som man kunde ønske. Forholdene have jo forandret sig noget siden i Jhor; allerede dette, at Tidens Tryk staaer saa meget stærkere for Døren, turde være et Motiv, der maatte kunde have Indflydelse paa den strenge Fastholden af et bestemt Princip, der gif imod ethvert direkte Statstilskud, hvilket i Jhor forhindrede noget Udbytte af Forhandlingerne. Men dernæst staa vi jo ogsaa i Klar paa det Standpunkt, at vi fra selve Regeringens Side klart og bestemt have hørt anerkjende, at de extraordinære Forhold gjør det forfarligt for Staten at træde til ved saadanne Forhold, hvor Kommunerne ikke ere i Stand til at magte Opgaver, som egentlig maatte falde dem til; og derhos have jo ogsaa Forholdene i Klar forandret sig forsaavidt som, naar man jo i Jhor lagde en stærk Vægt paa, at der tilbødes egentligt Arbejde til Bedste for de Arbejdsløse, saa er denne Fordring i Klar imødekømt fra Forslagsstillerne Side, idet de direkte have søgt gjennem deres Forslag at skaffe et betydeligere Arbejde tilveie end det, som i Forslaget i Jhor fra den anden Side blev foreslaaet som det rette Middel mod Nøden. Der er altsaa Grund til at tro, at Betingelserne i Klar maa være gunstigere for, at der kan komme noget ud af Forhandlingerne om det her foreliggende Lovforslag; og jeg skal derfor i Dieblirket ikke gaa videre ind paa Enkelthederne deraf; de forhandles jo længe nok i Jhor. Vort Forslag skulde, som jeg ved Indbringelsen sagde, netop kun være Grundlag for en Forhandling, der kunde tage det under Overveielse og maatte ændre det paa saadanne Punkter, at man ved gjensidig Smødekønnen kunde naae til det Resultat, som Forslagsstillerne have ønsket.

Finansministeren (Strup): Jeg skal kun udtale, at da det jo efter den ærede